

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XIII. An Concilium sit supra Pontificem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

in qua sedit Ioannes, & ad quam scripsit idem Paulus; & aliarum quædam.

Dico SECUNDO, Gratianum, etiam hoc errore posito, non voluisse dicere, decreta Pontificum esse proprie Scripturas sacras, & canonicas, ut sunt Evangelia, vel Psalmi, sed esse Scripturas sacras, ut distinguantur à prophanis, & canonicas, ut distinguantur à scriptis sacris Patrum, quæ non sunt regule, nec habent auctoritatem obligandi. licet enim canones Pontificum & Conciliorum distinguantur, & postponantur Scripturæ diuinæ; tamen suo modo sunt & dici possunt scripta sacra, & canonica, quomodo septima Synodus, actio. 3. vocat decreta Conciliorum diuinitus inspiratas constitutiones. Immo Innocentius, cap. Cum Martha, extra de celebratione Missarum, vocat Scripturam sacram sententiam illam Augustini: Iniuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre. serm. 17. de verbis Apostoli. Quod autem Gratianus senserit Conciliorum decreta non esse æquanda diuinis Scripturis proprie dictis, patet ex 36. causa, q. 2. can. Placuit, ubi Hieronymi sententiam, quia munita erat testimonio diuinæ Scripturæ, anteponit Concilij decreto.

Ad Gregorium respondeo, illud sicut sonare similitudinem, non æqualitatem, ut illud Matth. 5. Estote perfecti, sicut Pater vester celestis perfectus est. Vel si æqualitatem sonet, dicendum erit, non comparari à Gregorio Concilia cum Evangeliiis in omnibus, sed tantum in ipsa certitudine eorum, quæ in Scripturis dicuntur, & in Conciliis definiuntur. Cum enim vtraque sint infallibilis veritatis, æquè certa dici possunt, sed iam quandoquidem Concilia non sunt maioris auctoritatis, quam Scripturæ, restat ut illud explicemus, utrum saltem maioris sit, Concilij œcumenici, quam summi Pontificis auctoritas.

CAPVT XIII.

An Concilium sit supra Pontificem.

VAESTIO hæc exorta est tempore Concilij Pisani, quia cum duo Pontifices, qui simul sedebant in schismate, Gregorius XII. & Benedictus XIII. non videbantur serio cogitare de tollendo

schismate per spontaneam abdicationem, quemadmodum ante Pontificatum uterque vouerat, & iurauerat, Cardinales vtriusque partis secesserunt Pisam, & tractare cœperunt, an sibi liceret inuitis Pontificibus illis Concilium generale conuocare, & eos Pontifices deponere. Meminit **Antonius** huius disputationis, quæ Florentiæ habita est, 3. part. sum. hist. tit. 22 cap. 5. §. 2.

Deinde, cum paulò post fieret **Concilium Constantiense**, & Ioannes XXIII. qui solus ad Concilium accesserat, Concilio clam discessisset, atque ita Concilium sine capite remansisset, tractare Patres cœperunt, an Concilium posse inuitum Pontificem iudicare, & deponere. Sed maximè controversia creuit tempore **Concilij Basileensis**. quia enim **Eugenius** Papa IV. **Concilium Basileense inchoatum dissolui** volebat, & impedire, ne ulterius progredere tur, cœperunt Patres quærere, an teneretur obedire Pontifici, an Pontifex potius teneretur obedire ipsis, id est, generali Concilio, quoniã paulò antè viderant duos Pontifices Ioannẽ XXII & Benedictum XIII. depositos fuisse per Concilium Constantiense, & sic impositum finem maximo schismati; cœperunt metuere, ne si Pontifex nõ teneatur obedire Concilio iterum schisma renouaretur, & sine vilo remedio Ecclesia remaneret. Itaque hac occasione tunc plurimi in eam sententiam iuerunt, vt Concilium esset supra Pontificem. Sed dum voluerunt schismatibus viam præcludere, ipsi nonnullum schisma fecerunt, **creato Pseudopapa Felice V.** qui postea cognito errore abdicauit se Pontificatu; & quamuis postea in Concilio Florentino, & Lateranensi ultimo videatur questio definita, tamen quia **Florentinum Concilium, non ita expressè hoc definiuit, & de Concilio Lateranensi, quod expressissimè rem definiuit, nonnulli dubitant, an fuerit verè generale; ideo vsque ad hanc diem questio superest, etiam inter Catholicos.**

Obseruandum est autem, duobus modis posse comparari Papam cum Concilio: Vno modo, vt sumatur ab vna parte solus Papa verus & indubitatus, ab altera Concilium generale, cui præsit Papa per se, vel per legatos, ita vt nihil definiatur sine cõsensu ipsius: ALTERO modo, vt sumatur ab vna parte solus Papa, ab altera Concilium generale, cui Papa nec

per

per se, nec per suos legatos præsit. Intellego autem non præsidere per suos legatos, etiam quando legatus quidem ab eo missus præest Concilio, sed agit contra ipsius Pontificis voluntatem, tunc enim non est verè eius legatus, licet pro tali se gerat.

Quæstio præsens, licet nonnullis videatur præcipuè versari circa priorem comparationem, quippe qui existimant Concilium sine Papa non esse verum Concilium, & proinde sine dubio Papam esse maiorem tali Concilio; tamen reuera quæstio præcipua est de posteriore comparatione. Quod patet PRIMO, quia ista quæstio introducta est propter Pontificum depositionem, id est, ad inquirendum, an Papa etiam inuitus à Concilio iudicari, damnari, & deponi posset. Ad hunc autem finem superuacanea est illa quæstio, an Concilium cum Papa, sit maius solo Papa, nam siue sit maius, siue minus, nunquam iudicabit, neq; damnabit, neque deponet inuitum Papam. Quomodo enim hoc illud Concilium faceret, quod nihil agit sine consensu Papæ? Num Papa seipse inuitum volet iudicari, & damnari?

SECUNDO, idem patet ex Concilio Basileensi; nam Basileenses Patres, qui definiunt Concilium esse supra Papam, suum Concilium Basileense asserebant esse supra Eugenium Papam eo tempore, quo in Concilio neq; Papa, neque eius legatus aderat, quin etiam Papam omnibus modis repugnantem deponere aggressi sunt.

Hæc ergo est præcipua quæstio, & sola tractanda; nam ex huius explicatione patebit etiam quid sit dicendum de priori. Qui enim docent Papam esse supra Concilium sine ipso celebratum, iidem docent parem esse auctoritatem in solo Papa, & in Concilio cum Papa intensuè, licet extensuè sit maior in Concilio: & proinde non posse à tali Concilio Papam iudicari, vel damnari, nec eiusmodi Concilij decretis eum obligari coactiuè, sed tantum directiuè, & posse in eis dispensare, exceptis decretis de fide, quæ immutabilia sunt. Ratio horum est, quia par in parem non habet potestatem. QVI verò docent Concilium sine Papa esse supra Papam, docent etiam consequenter, Concilium cum Papa esse supra Papam, & obligare Papam, tamen si ipsi iidem fatentur, posse Papam tanquam ministrum Ecclesiæ dispensare in præce-

ptis Concilij generalis, sed si malè dispensauerit, posse corrigi & puniri postea à Concilio generali. Hac ergo prima comparatione omiſſa, ſola ſecunda tractanda eſt.

CAPVT XIV.

Explicantur opiniones diuerſe.

PORRO de propoſita quæſtione tres inuenio auctorum ſententias. PRIMA eſt Concilium eſſe ſupra Pontificem, id quod aſſerunt in primis omnes hæretici huius temporis, & nominatim Hermannus Hamelmannus id probare conatur multis argumentis lib. 3. cap. 13. Prolegomenorum. Idem aſſeruit Cardinalis Cameracenſis, Ioannes Gerſon, Iacobus Almainus, alij nonnulli in ſuis tractatibus de poteſtate Eccleſiæ. Ita Nicolaus Cuſanus in tractatu de concordantia canonum lib. 2. cap. vlt. Panormitanus in cap. Significasti, extra de electione, & ibidem magiſter eius Cardinalis Florentinus, Abulenſis in cap. 18. Matth. q. 108. & in defenſorio triū conſuſionum, & quidam alij.

Vt autem hæc ſententia intelligatur, notandum eſt eſſe fundamenta huius opinionis. PRIMVM eſt, Papam eſſe propriè caput Eccleſiæ vniuerſæ ſimul congregatæ, id quod nõ eodem modo intelligunt hæretici, & alij auctores. Hæretici enim volunt Papam nullo modo eſſe caput Eccleſiæ totius, ſed tantùm Episcopum ſuæ Eccleſiæ particularis & ad ſummum, Patriarcham Occidentis.

At alij auctores citati docent, Papam eſſe caput & patrem ſingulorũ Chriſtianorum, & ſingularum Eccleſiarum ſi ſeorſim ſumantur, non autem totius Eccleſiæ ſimul congregatæ in Concilio generali. Tunc enim Eccleſia accipitur quaſi formam quandam corporis, & tota poteſtas, quæ eſt ſparſa in variis membris, ibi vnitur, ita vt comparare Papam cum ceteris Chriſtianiſ ſeorſum ſumptis, ſit cõparare membrum nobiliſſimum cum minus nobili: at comparare Papam cum Concilio ſit comparare partem cum ſuo toto, & proinde minus cum maiore.

Et ne dicamus, Concilium ſine Papa non eſſe totum perfectum